

IN DIT NUMMER

GROTE SCHOONMAAK IN DE WESTERSCHELDE

Voor de uitvoering van het verruimingsverdrag van 1995 moeten alle storende wrakken worden geruimd; een lastige klus.

pag. 4

HET SCHELDEFONDS

ScheldeFonds

Het Scheldefonds brengt overheid, industrie én milieuverenigingen samen in actie voor het Schelde-estuarium. Een doorstart.

pag. 6

RUBRIEKEN

Scheldemonitor:

Evolutie van het visbestand in de Schelde.

pag. 3

Inspiratiebron Schelde:

Paling op z'n Bornems

pag. 5

ScheldeNieuws

pag. 7

Wonen en werken aan de Schelde:

Moonlight-cruises en hightea-tochten

pag. 8

Technische Scheldecommissie als bindmiddel voor Nederlandse en Vlaamse overheden

Er bestaan heel wat verschillen tussen Vlaanderen en Nederland, twee landen die gezamenlijk moeten regeren over een grensoverschrijdend item: de Schelde. De Technische Scheldecommissie functioneert als katalysator voor de goede onderlinge verstandhouding. Dankzij deze commissie werken de ambtelijke apparaten van Vlaanderen en Nederland constructief samen, ook in perioden van politieke spanning. Een gesprek met de Vlaamse en Nederlandse secretaris.

Dhr. Van Hoof tijdens de wetenschappelijke milieuboottocht op 3 juli

"Nederland en Vlaanderen werken al geruime tijd stevig samen in de Technische Scheldecommissie. Niet alleen de dossiers noodzaken tot constructieve samenwerking", vertelt de Vlaamse secretaris Van Hoof. Ook de Europese Commissie beïnvloedt volgens hem de samenwerking. Ondertussen mag het resultaat er zijn, vindt hij: "De voortvarende manier waarop de implementatie van de Europese kaderrichtlijn Water ter hand is genomen, weerspiegelt de merkbare veranderingen in de verhoudingen tussen de buurlanden. Ondanks de politieke, bestuurlijke en culturele verschillen zijn Nederland en Vlaanderen een stuk verder in hun samenwerking dan andere EU-lidstaten. Ik bemerk dat Vlaanderen en Nederland ervan overtuigd zijn geraakt dat een fatsoenlijk estuariumbeheer vereist is. Dit doe je natuurlijk niet alleen, maar samen met de partners aan beide kanten van een 'grens'", zegt Van Hoof. Dit besef is de laatste jaren gegroeid, meent de secretaris en de uitvoering van de kaderrichtlijn Water illustreert deze verandering.

WOLLIG VERGADEREN

Desondanks bestaat er nog altijd een historisch bepaald verschil in denken bij de twee landen, aldus Carel de Ville-neuve, secretaris aan de Nederlandse zijde. "Maar door je hiervan bewust te zijn, kun je juist dichter tot elkaar komen. De Spaanse en Oostenrijkse overheersing heeft in Vlaanderen een Latijnse invloed achtergelaten, terwijl in de noordelijke landen juist meer de

Germaanse invloeden overheersen."

De Schelde Nieuwsbrief stond al eerder stil bij de vraag hoe Nederlanders en Vlamingen elkaar zien: Vlamingen typeerden Nederlanders als luidruchtig, betweterig en zelfingenomen. Er wordt veelal wollig vergaderd, met te weinig aandacht voor het standpunt en de aanpak van de Vlaming. Daartegen zijn de Vlamingen volgens hun noordelijke burens onverschil-

lig, achterdochtig, niet open, besluiteloos, té timide en té abstract. De Nederlander weet zelden namens wie of wat de Vlaamse collega spreekt (of niet spreekt).

WIN-WIN

De verschillen beperken zich niet tot individuele culturele typeringen, maar vertalen zich volgens De Villeneuve in de politieke structuur en cultuur. "Er bestaat ook een verschil in

perceptie. Voor Nederland is de Schelde één van de rivieren in een rivierrijk land. De Maas en Rijn leggen voor de gemiddelde Nederlander vaak meer gewicht in de schaal dan de Schelde. Voor Vlaanderen is de Schelde echter de motor van de economie. Het is nu een kwestie van hoe deze perceptieverschillen te hanteren. We streven binnen de commissie uiteraard naar een win-win situatie. Goede buurverhoudingen zijn in ieders belang. Je moet dan ook voortdurend iedereen erbij betrekken, zorg dat je geloofwaardig blijft en bouw vertrouwen op met een gezonde dosis alertheid. Dit is een ontdekkingstocht die beide landen meer oplevert dan achterdocht!"

Er is echter nog een lange weg te gaan. De Technische Scheldecommissie is door zijn ambtelijke karakter minder toegankelijk en open voor 'het brede publiek'. Er bestaan, net als bij andere ambtelijke organisaties, vaak onduidelijkheden over

samenstelling, werking, structuur, product en status. Van Hoof: "Dit is niet te vermijden. De commissie werkt op de achtergrond. Dat gaat altijd ten koste van de transparantie van een organisatie. We willen echter wel transparanter worden voor een breder publiek door inzichtelijk te maken wat de commissie doet en hierover meer te communiceren. Zo hopen we het begrip voor onze werkzaamheden te vergroten. Genomen besluiten vinden zo meer draagvlak bij de betrokken partijen en het brede publiek."

DIPLOMATIE

Van Hoof is al langer betrokken bij het Scheldebeleid als Inspecteur-Generaal van de Coördinatiefunctie langetermijnvisie Schelde-estuarium van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Sinds 1995 is hij ook werkzaam als Vlaamse secretaris voor de Technische Scheldecommissie. "Het is vooral het interrelationele aspect dat mij boeit. Het is zeker geen gemakkelijke opdracht, maar een missie die voor de toekomst een enorme impact kan hebben voor beide landen. De opdracht heeft te maken met menselijke relaties waarbij politiek een belangrijke rol speelt. Deze relaties beïnvloeden sterk het werk en maken het veel gecompliceerder dan de uitvoering van een normaal dossier. Het vergt diplomatieke gaven, en ik wil niet zeggen dat ik deze voldoende ken, maar ik voel me wel goed in deze rol. Mijn drive zit in het trachten te overbruggen van de verschillen in cultuur en hiermee leren om te gaan."

Hoe omschrijft de heer Van Hoof zijn Schelde-gevoel? "Als overweldigend, een gevoel dat wij mogen blij zijn dat we in een dergelijk estuarium kunnen leven en werken. Dit zowel vanuit het oogpunt van de natuurlijkheid van de Schelde als vanwege een fierheid voor

TECHNISCHE SCHELDECOMMISSIE

De Technische Scheldecommissie is een ambtelijk overleg tussen Vlaanderen en Nederland dat technische aangelegenheden van het Schelde-estuarium behandelt. De commissie is opgericht in 1948 en heeft sindsdien een belangrijke rol gespeeld in de betrekkingen tussen Nederland en België. In haar huidige samenstelling functioneert ze als een voorportaal voor het overleg van bewindslieden van Vlaanderen en Nederland. De commissie is verantwoordelijk voor het opstellen van visie- en beleidsdocumenten voor het gebruik en beheer van het Schelde-estuarium.

In 1995 kwamen Vlaanderen en Nederland het Verdrag voor verruiming van de Schelde overeen. De Technische Scheldecommissie kreeg toen een uitgesproken bevoegdheid. Ze werd verantwoordelijk voor de uitvoering van het verdrag dat naast verdiepingswerken en wrakkenruiming ook natuurcompensaties omvat. De strubbelingen rond de compensatie van natuur, aan het eind van de jaren 90, vormden de aanleiding voor een belangrijk nieuw dossier van de Technische Scheldecommissie: het maken van een Langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium. Deze visie resulteerde in twee Memoranda van Overeenstemming tussen Nederland en Vlaanderen (Kallo en Vlissingen). Het huidige werkpakket van de Technische Commissie spitst zich sindsdien toe op de verschillende luiken van samenwerking in deze memoranda. Veiligheid van de scheepvaart en het opstellen van een Ontwikkelingschets 2010 voor het estuarium zijn belangrijke dossiers naast de problematiek rond de aanzanding van het Zwin, de toegankelijkheid van het Kanaal Gent-Terneuzen en de baggerwerken in de Schelde. Bij dit alles staat ook de coördinatie van politieke besluitvorming hoog op de agenda. Voor de komende jaren is een duurzaam gemeenschappelijk beleid en beheer van het Schelde-estuarium een uitdagend onderwerp voor de commissie.

Meer informatie over de taken, producten en de organisatie van de Technische Commissie vindt u op de website van het Schelde InformatieCentrum, www.scheldenet.nl en be, onder het item beleid en beheer.

wat we in Vlaanderen met onze havens gepresteerd hebben. En verder uiteraard omdat we samen alles in het werk willen stellen om dit te bestendigen naar de toekomst toe."

BOEIEND DOSSIER

Ook de heer De Villeneuve, dossiercoördinator Schelde & Delta bij het directoraat-generaal Water van het ministerie van Verkeer en Waterstaat,

loopt al geruime tijd mee in het Schelde-circuit. Vanaf 1990 is hij betrokken geweest bij voorbereiding en uitvoering van de multilaterale afspraken voor het gehele Schelde-stroomgebied (nu de Internationale Scheldec commissie), en vanaf 1997 is hij Nederlands TSC-secretaris. De Villeneuve ziet zichzelf als 'verbinder'. "Ik ben een groepswerker, een monitor en een beetje een voorzitter. Ik

heb iets van een diplomaat en vind het leuk om me in zaken vast te bijten waar perspectief in zit, maar ook complexiteit. Mijn drive is om te kijken hoe je het langetermijnproces van dag tot dag de goede richting uit kunt sturen. Dat vereist geduld, daar heb ik niet zoveel moeite mee. Ik ben dan ook al langere tijd met internationale zaken bezig. De Technische Scheldec commissie vind ik een

boeiend dossier, enkel al om de historische componenten die het bevat. Mijn Schelde-gevoel komt vooral voort uit de schoonheid van het gebied. Ik vind niets mooier dan over Zeeland te vliegen en te genieten van de combinatie van Land en Zee. Dat spreekt me erg aan." (BS)

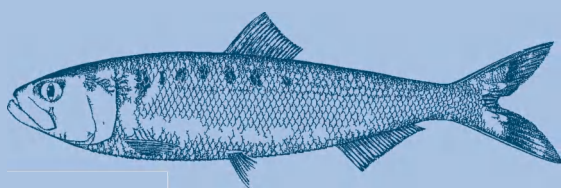
Scheldemonitor

Evolutie van het visbestand in de Schelde

De diversiteit en het aantalsverloop van de visgemeenschap in de Schelde ter hoogte van de Belgisch-Nederlandse grens wordt sinds 1995 gevolgd door het Laboratorium voor Aquatische Ecologie (KULeuven). Tot voor 2002 werden de verschillende visbemonsteringscampagnes op de Zeeschelde afzonderlijk gefinancierd door de Vlaamse overheid (AMINAL) en VIBNA, de Vereniging van Industriële Bedrijven van Noord-Antwerpen. Sindsdien zijn de visbestandsopnames in de Zeeschelde ingebed in een Vlaams vismeetnet in het kader van de uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water. Nu verzamelen de onderzoekers wekelijkse stalen van het visbestand in fuiken.

populatie is vooral te danken aan betere zuurstofconcentraties in de zone tussen Antwerpen en de grens. Tong en paling worden de laatste jaren minder aangetroffen. Jonge tong verkiest warm, zout water en de veranderingen in de aantallen tong reflecteren vooral veranderingen in bovenafvoer en watertemperatuur. De situatie van de paling lijkt

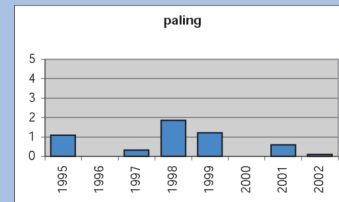
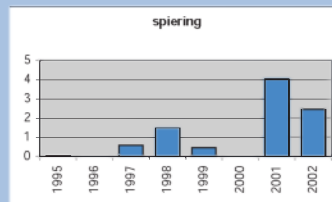
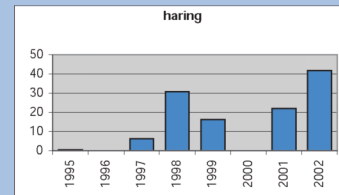
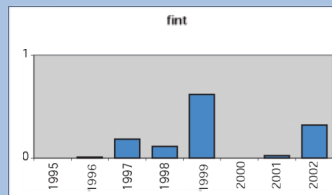
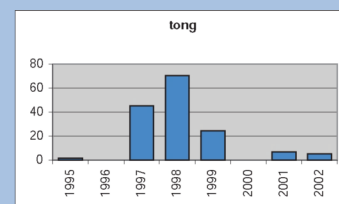
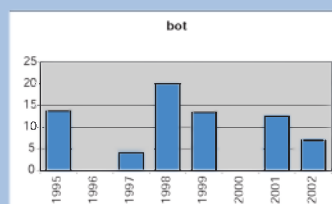
zorgwekkend, gezien de duidelijk neerwaartse trend. De eerste resultaten voor 2003 bevestigen bovendien deze afname. Onlangs werd een meeneemverbod uitgevaardigd voor paling wegens te hoge PCB-concentraties in het palingvlees. Dit verbod kan de visserijdruk op de soort verlichten en wellicht de negatieve trend ombuigen. (JM)

Fint

Algemeen geldt dat het visbestand ter hoogte van de Belgisch-Nederlandse grens redelijk stabiel is. Noch het totaal aantal soorten noch de totale aantallen vissen per fuik per dag zijn sinds 1995 drastisch veranderd. Toch zijn er trends per soort. De belangrijkste vissoorten in de fuiken zijn haring, bot, tong, paling, zeebaars, spiering en fint. Vooral deze laatste twee soorten doen het nu beter dan in het begin van de waarnemingen. Hun

aantal is sinds 1995 geleidelijk toegenomen in het estuarium. Fint is een vissoort die voor de zomer de Schelde optrekt om te paaien in het zoetwatergetijdengebied. Vooral in de maand mei verzamelen de finten zich in de brakwaterzone maar de trek naar de paaigebieden gaat niet door, wellicht omwille van de lage zuurstofconcentraties in de Boven-Zeeschelde tijdens de zomer. Spiering is een vissoort die vrij gevoelig is voor vervuiling. De toename van de

Het jaarlijks gemiddeld aantal vissen per fuik per dag voor zes vissoorten ter hoogte van de Belgisch-Nederlandse grens

Grote schoonmaak in de Westerschelde

In 1995 tekenden Nederland en Vlaanderen een verdrag over de verruiming van de Westerschelde en in verband hiermee is er druk gebaggerd. Alle storende drempels, wrakken en losse objecten moeten weg, opdat grote containerschepen voortaan zonder problemen kunnen opstomen naar Antwerpen. De Schelde Nieuwsbrief bericht over deze grote operatie.

Sinds 1998 coördineert het projectbureau Wrakopruiming Westerschelde van Rijkswaterstaat Zeeland vanuit een pittoresk kantoortje op de dijk in Vlissingen het opruimen van de vaargeul. Die ligt op meerdere plaatsen bezaaid met scheepswrakken, overboord geslagen scheepsluiken, containers, ankers en andere obstakels. Ook dukdalven (paalhoofden) die vroeger langs de Westerschelde stonden, worden opgeruimd. Door de meanderende rivier zijn ze in het water geschoven en jarenlang verwaarloosd. Al deze objecten in de druk bevaren vaargeul zijn een potentieel gevaar voor de veiligheid: schepen kunnen

erop varen en ankers kunnen er ongewild aan vasthaken. In een tijdspanne van zes jaar worden daarom in totaal 58 scheepswrakken en andere objecten boven water gehaald. Dit zijn zeker niet alle wrakken die zich in de Westerschelde bevinden, het betreft enkel de obstakels die op de drempels, in de vaargeul en in de zogenaamde noodankergebieden liggen, plaatsen waar schepen op hoogwater wachten. Eind 2004 moet de klus geklaard zijn.

DUITS DUIKBOOTJE

Eén van de scheepswrakken is de Alan A. Dale. Het ruim 130 meter lange vrachtschip lag ter hoogte van de 'Pas van Borssele'

op de bodem. Op 23 december 1944 werd het getorpedeerd door een Duitse éénmansonderzeeër. Na een korte maar hevige brand is het schip doormidden gebroken en gezonken. Het duikbootje voer na de aanslag naar de kant, waarna het Duitse bemanningslid aan wal klom. Hij had echter zijn vaartuig niet goed vastgelegd, waardoor je op een Engelse luchtfoto – die destijds genomen is – ziet hoe het duikbootje wegdrijft. De lading van de Alan A. Dale bleek tijdens de berging onder andere uit tonnen munitie te bestaan. Van gewerkskogels tot granaten van een meter lang. Van tevoren waren hier al voorzorgsmaatregelen voor genomen. Toch had men niet verwacht dat er zoveel munitie aanwezig zou zijn aan boord van de Alan A. Dale. Dit bracht dan ook wat logistieke problemen met zich mee bij de verwerking van de afkomende delen.

In een eerder stadium heeft Rijkswaterstaat ook boringen laten uitvoeren, via de luikhoofden dwars door het wrak heen, om te achterhalen of er nog olie in de brandstoftanks zat. Ondanks dat er niets is gevonden, waren er door de

aannemer preventieve maatregelen voorzien en was er voor de zekerheid een oliebestrijdingsvaartuig bij de berging aanwezig. Dit bleek niet overbodig; tijdens de berging van het schip is een geringe hoeveelheid gasolie boven gekomen. De hoge temperatuur van de lucht en een flinke golfslag zorgden ervoor dat deze lichte oliesoort snel verdampte. Dit effect werd nog versterkt door schepen van de aannemer door de vlekken gasolie te laten varen. Daarnaast bleken er kistjes met reuzel (dierlijk vet) aanwezig te zijn in het schip. Een hoeveelheid van deze snel biologisch afbreekbare en onschuldige stof is rond de pinksterdagen aangespoeld op de zuidwestkust van Walcheren en de kust tussen Borsele en Ellewoutsdijk. Uit voorzorg is door het projectbureau direct begonnen met het mechanisch laten ruimen van deze stof. De vissen en vogels hebben verder voor een deel de klus geklaard. De zorg voor het milieu is bij bergingen erg belangrijk. De Westerschelde is immers een belangrijk natuurgebied. Daarom heeft het projectbureau in de voorbereidende fase een milieuzorgplan opgesteld met

48'/43'/38' - DE TWEDE VERDIEPING

Een onderzoek in 1984 leerde dat een verdieping van de Westerschelde nodig was, opdat grote containerschepen onafhankelijk van het getij de haven van Antwerpen binnen konden lopen. Vanwege de zware economische belangen hebben Nederland en Vlaanderen daarop in 1995 het voortouw genomen om de Schelde te verdiepen volgens het zogeheten programma 48'/43'/38'. Het verdieppingsprogramma dat voortkomt uit het verdrag, is gebaseerd op de situatie uit de jaren '80. Schepen met een diepgang van 14,65 meter (48 voet) moeten in één getij naar de haven van Antwerpen kunnen varen. Schepen met een diepgang van 13,10 meter (43 voet) moeten in één getij vanuit de haven de zee kunnen bereiken en schepen met een diepgang tot 11,60 meter (38 voet) moeten ten slotte onafhankelijk van het getij van en naar Antwerpen kunnen varen. Bij de verdieping worden volgens het verdrag uit 1995 alleen de drempels in de vaargeul ongeveer 1,5 meter dieper gebaggerd. Baggeren kan echter alleen als wrakken en andere objecten zijn verwijderd, dus deze extra klus zat automatisch in het pakket.

strenge richtlijnen voor het werk op het water en het land. Daarnaast is de aannemer vergunninghouder in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewater (Wvo) voor deze wrakopruiing. Behalve voorschriften om het oppervlaktewater niet te verontreinigen, moet hij ook preventieve maatregelen nemen om indien er wel verontreiniging optreedt, dit tot een minimum wordt beperkt.

MEETINFORMATIEDIENST ZEELAND

Het vinden en ruimen van de wrakken is niet altijd even gemakkelijk geweest. Als een kleiner schip zinkt kan het door het tij wel een paar honderd meter verderop worden gesleurd. Vroeger gaf dit nogal eens problemen. Iemand zag bijvoorbeeld een schip vergaan in de zichtlijn van een kerktoeren, maar een week later lag het daar niet meer. Tegenwoordig is de meetapparatuur (bijvoorbeeld sonar) zo verfijnd, dat o.a. de Meetinformatiedienst Zeeland de ligging, diepte en contouren van een wrak uiterst nauwkeurig kan bepalen. Voor wrakken die diep in de bodem liggen verstopt, maakt men gebruik van magnetometrie. Hierbij wordt een verschil in het aardmagnetisch veld ter plaatse van een wrak in kaart gebracht. Tijdens het wrakopruien is de positie van het wrak met een raster in vakken verdeeld. De grijper van het bergingsvaartuig kan zo vervolgens in die vakken gericht grijpen en systematisch het hele gebied rond het wrak afwerken. Bezien vanaf de brug van het bergingsvaartuig lijkt het wel op een computerspel!

STRAKKE REGIE

Het projectbureau Wrakopruiing Westerschelde voert in samenwerking met de collega's van de Scheepvaardienst Westerschelde en dienstkring Noord en Midden Zeeland van Rijkswaterstaat bij de hele ope-

ratie een strakke regie, om de veiligheid voor mens én milieu te waarborgen en de hinder voor de scheepvaart zoveel mogelijk te beperken. De bergingswerkzaamheden zijn juist vanwege de veiligheid op de rivier daarom op een tweetal lokaties in vooraf vastgestelde weekends uitgevoerd. Bij de twee objecten was extra scheepvaartregulering nodig. Voor passerende scheepvaart is dan éénrichtingsverkeer ingesteld. Activiteiten zoals visse-

rij, zeilwedstrijden, baggerwerkzaamheden, peilingen en metingen zijn zelfs verboden nabij de werkgebieden. En tussen al dit technisch vernuft wordt ook de gewone mens niet vergeten, want de ruimsacties kennen ook emotionele momenten. Bij een aantal bergingen licht het projectbureau de oude bemanning en familie in. Meestal heeft de bemanning tijdig het schip kunnen verlaten, maar soms is de schipper aan boord geble-

ven en met het schip ten onder gegaan. Het lichten van een wrak betekent voor sommigen dan ook een afsluiting van een periode. (BS)

Meer informatie:
Projectbureau Wrakkenberging Westerschelde
H.A. Ringelberg
+31 (0)118-445464
h.a.r.ringelberg@
dzt.rws.minvenw.nl
(Bron: Profiel, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, no. 21)

Langsheen de Schelde vind je ter hoogte van Bornem honderden recepten voor 'Paling in 't groen'. Hier kookt ieder huisgezin met zijn eigen kruidenmengsel dat generaties lang van moeder op dochter wordt doorgegeven. We hebben er eenje uitgekozen.

Voor 4 personen heb je nodig:

- kruiden: 50 g citroenmelisse, 50 g peterselie, 50 g kervel, salie, dragon, dovenetel, bonenkruid, pimpernel en waterkers
- 4 sjalotjes
- 100 g spinazie
- 100 g zuring
- 800 g schoongemaakte paling
- 30 g boter
- peper en zout
- 2 dl droge witte wijn
- citroensap
- 1 eierdooier
- 1 dl room
- eventueel citroensap

Pel de sjalotjes en hak ze fijn. Reinig en was de spinazie, zuring en groene kruiden en snipper ze fijn. Snij de paling in mootjes van 5 cm. Verhit de boter en stooft de sjalotjes er in. Voeg de paling toe en laat even meestoven. Peper en zout toevoegen. Voeg de wijn toe en laat 10 minuten op een licht vuurtje staan (Opgelet: niet laten koken!). Voeg de spinazie, de kruiden en de helft van de zuring toe. Leg het deksel op de pot en laat 10 minuten trekken. Haal de paling uit de saus en laat de saus 2 minuutjes inkoken. Kruid bij met peper, zout en eventueel wat citroensap. Roer de eierdooier door de room en voeg bij de saus. Voeg de paling en de rest van de zuring toe. Serveer met bruin brood. Eet smakelijk!

INSPIRATIEBRONS
SCHELDE

Samen sterk voor een duurzame ontwikkeling van de rivier: het Scheldefonds

Onlangs werd het Scheldefonds nieuw leven in geblazen. Het fonds is een initiatief van professor Patrick Meire van de dienst Ecosysteembeheer van Universiteit Antwerpen. Hij wilde overheid, industrie én milieuverenigingen van Nederlandse en Vlaamse kant samenbrengen om initiatieven rond het Schelde-estuarium uit te werken.

Het Scheldefonds richt zich vooral op natuureducatie en recreatie, of natuurontwikkeling. Spijtig genoeg weten nog te weinig mensen dat het Schelde-estuarium een waardevol gebied is met hoge natuurwaarden. Zelfs de werknemers die er dagelijks komen, hebben er weinig weet van. Mensen in contact brengen met de rivier is daarom de voornaamste doelstelling van het Scheldefonds. Het uitgangspunt daarbij is dat de Schelde niet alleen een vaarwaterfunctie heeft. Schoon water en een aantrek-

kelijk landschap in een veilige omgeving zijn even belangrijk als economische functies.

SAMEN MET INDUSTRIE

Het vernieuwende aan het Scheldefonds is dat het zich ook richt op de industrie. Als bedrijven het concept natuurontwikkeling koesteren, zo luidt de redenering, kunnen zij door kleine bijdragen een aangename omgeving creëren. Vaak liggen in industriegebieden mooie stukjes groen en nemen bedrijven bemoedigen de initiatieven. Bedrijven wor-

den ook uitgenodigd voor financiële steun, want het fonds beheert een budget waarmee ze concrete projecten steunt. Vernieuwende projecten kunnen ingediend worden en een adviescommissie beslist uiteindelijk welke projecten gehonoreerd worden.

KIJKHUT

Zo is het Scheldefonds dit jaar gestart met een project aan de schorren van de Schelde linkeroever op de grens tussen België en Nederland. Daar wordt het Paardenschor afgegraven, zodat het weer onder het vloedniveau ligt en de oorspronkelijke schorrenvegetatie zich kan vestigen. Het fonds zal hier een kijkwand bouwen, zodat fietsers of wandelaars de vogels kunnen bekijken zonder

ze te verstoren. Op Schor Oude Doel komt een kijkhut en bezoekers kunnen ook een kijkje nemen op het Sieperdaschor. Daar braken 10 jaar geleden de dijken door, waarop de polder een schor werd. Wat op het Sieperdaschor op een natuurlijke manier gebeurde zal op verschillende plaatsen langs de Schelde kunstmatig worden doorgevoerd in het kader van de Gecontroleerde Overstromingsgebieden (GOG's). Een extra reden voor het fonds om de mensen in te lichten over de laatste ontwikkelingen in het estuarium. (EK)

Folder?

Scheldefonds:
info@scheldefonds.org
www.scheldefonds.org
Tel. 0496/35 33 66

Het Scheldefonds is een unieke samenwerking tussen de overheid, het bedrijfsleven en de milieuorganisaties uit Vlaanderen en Nederland. Zij slaan de handen in elkaar om het belang van de Schelde te ondersteunen.

Wat is het Scheldefonds?

Het uitgangspunt van het Scheldefonds is dat de Schelde niet alleen haar vaarwaterfunctie kan vervullen maar zich ook kan ontplooiën als een ecologisch estuarium waarin plaats is voor natuur en recreatie. De economische en ecologische belangen van het Schelde-estuarium moeten aan elkaar worden gekoppeld. Duurzame ontwikkeling heet dit.

Dit is alleen mogelijk als alle waarden van de rivier voldoende in de aandacht worden gebracht, als er financiën worden verzameld om aan natuurontwikkeling te doen en als er activiteiten worden georganiseerd die het publiek met de rivier in contact brengt.

Wie steunt het Scheldefonds?

Het Scheldefonds bestaat uit drie sectoren in Vlaanderen en Nederland:

- de overheid
- het bedrijfsleven
- de milieubewegingen

Het stichtend bestuur van het Scheldefonds bestaat uit:

- Administratie Waterwegen en Zeewezzen (Vlaamse overheid)
- Rijkswaterstaat (Nederlandse overheid)
- Oredging International en Electrabel Nucleaire Productiezone Doel (Vlaamse bedrijfsleven)
- Multtraship (Nederlandse bedrijfsleven)
- Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt (Vlaamse milieubewegingen)
- Zeeuws Milieufederatie en het Zeeuws Landschap (Nederlandse milieubewegingen)

Voorzitter van het Scheldefonds is Prof. Dr. Patrick Meire, hoofd van de Onderzoeksgroep Ecosysteembeheer van het Departement Biologie aan de Universiteit Antwerpen (U.A.).

Wat doet het Scheldefonds?

Een forum bieden waar mensen van overheid, industrie, milieubeweging en andere betrokken partijen elkaar kunnen ontmoeten, gaan samenwerken en zich engageren om die duurzame ontwikkeling van de Schelde te bereiken.

Fondsen werven voor het concreet uitvoeren van verschillende activiteiten op het vlak van natuurontwikkeling, natuur- en milieu-educatie.

Fondsen werven waarmee verschillende activiteiten kunnen georganiseerd worden om de betrokkenheid van zoveel mogelijk mensen bij het estuarium te vergroten.

Voorbeelden van activiteiten:

Scholen kunnen les- of onderzoeksprogramma's uitwerken waarbij de Schelde centraal staat.

Er kunnen wandelingen en excursies langs de Schelde worden georganiseerd, begeleid door natuurgidsen en de milieubewegingen.

Bedrijven kunnen een natuurgebied adopteren, een personeelsexcursie naar een natuurgebied langs de Schelde organiseren of artikelen over de Schelde in hun personeelsblad opnemen.

COMMUNICATOREN, OPGELET! FOLDER SCHELDE INFORMATIECENTRUM

Het Schelde InformatieCentrum heeft een nieuwe folder met algemene info over het centrum. In september zullen wij deze samen met een postertje verspreiden bij bezoekerscentra en communicatiepunten. Wilt u deze folder al eerder in uw schap of ontvangt u tot op heden nog geen informatie van ons centrum. Bestel de folder dan via info@scheldenet.nl of info@scheldenet.be of telefonisch via +31 (0)118 672292 of +32(0)59 342144.

NIEUWE PUBLICATIES, BOEKEN EN WEBSITES

De Internationale Scheldecommissie (ISC), voorheen Internationale Commissie voor de bescherming van de Schelde (ICBS) bracht in maart haar Jaarverslag 2001 uit. Via de website www.isc-cie.com of telefonisch via + 32(0) 3 206 06 80 kunt u het verslag bestellen.

ProSes

De website van ProSes www.proses.nl en www.proses.be is een must als u op de hoogte wilt blijven van actuele ontwikkelingen en onderzoeken die in het kader van het opstellen van de Ontwikkelingsschets 2010 plaatsvinden.

Op 21 mei 2003 organiseerde ProSes een studienamiddag waarbij het eindrapport van de 'Haalbaarheidsstudie Overschelde, Veiligheidsdenken in een stroomversnelling' werd voorgesteld. Royal Haskoning heeft dit onderzoek in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de Administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling Zeeschelde uitgevoerd. Voor meer informatie: patrickvandevelde@proses.be.

Ook is een studierapport afgerond voor het Natuurontwikkelingsplan. Het rapport presenteert twee alternatieven voor een pakket natuurontwikkelingsmaatregelen om het streefbeeld Langetermijnvisie Schelde-estuarium (LTV) 2030 voor natuurlijkheid te realiseren. Het streefbeeld omvat een open en natuurlijk mondingsgebied, een meergeulensysteem in de Westerschelde en een slingerende rivier langs de Zeeschelde. De studie geeft aan dat de natuurlijke processen en dynamiek in de rivier onder druk staan. Het LTV-streefbeeld kan alleen bereikt worden als de rivier meer ruimte krijgt, zowel in Vlaanderen als in Nederland. Het Natuurontwikkelingsplan is een sectoraal plan en zal samen met de plannen voor veiligheid en toegankelijkheid de basis voor de Ontwikkelingsschets 2010 vormen.

Als laatste zijn door ProSes de rapporten 'Probleemstelling' en 'Reactienotitie – Wikken en wegen: vragen en antwoorden over de plannen van aanpak voor S-MER en MKBA' gepubliceerd. De studie en rapporten zijn op te vragen via 'rapporten' op de website www.proses.nl of www.proses.be of via onze eigen website www.scheldenet.nl of www.scheldenet.be.

SIGMAPLAN

"Woont u in de buurt van de Schelde, Durme, Rupel, Dijle, Zenne of Nete? Bent u bezorgd om uw veiligheid, en heeft u oog voor de natuur in en om de rivier?" Via haar website www.sigmoplan.be nodigt Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ) u uit om kennis te nemen van het vernieuwde sigmaplan. Bovendien is er een overzichtelijke brochure uitgebracht: 'Naar een nieuw Sigmaplan.

Kennismaking met het Zeescheldebekken.' U kunt deze brochure opvragen via de Administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ), afdeling Zeeschelde, Copernicuslaan 1, bus 13 2018 Antwerpen, tel. 032246711, fax 032246705, e-mail zeeschelde@lin.vlaanderen.be.

WAARDERING VOOR DE WESTERSCHELDE

Dit is de titel van een rapport dat het Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) heeft opgesteld in opdracht van Rijkswaterstaat, directie Zeeland. Het RIKZ rapport 2002.053 doet een voorstel voor beleidsrelevante criteria voor de beoordeling van de Westerschelde. Geïnteresseerd? U kunt het rapport opvragen via dhr. Ben de Winder, Rijkswaterstaat directie Zeeland +31(0)118 686394 of downloaden via de website van het Schelde InformatieCentrum.

NIEUWE VOORZITTER BESTUURLIJK OVERLEG WESTERSCHELDE

Dhr. Thijs Kramer is vanaf mei 2003 de nieuwe voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Westerschelde. Als lid van Gedeputeerde Staten van Zeeland heeft hij in zijn portefeuille Waterhuishouding, Waterkeringen, Coördinatie Deltawateren, Natuur en Landschap en Landinrichting. Allemaal onderwerpen die ook het Schelde-estuarium aangaan. In onze volgende nieuwsbrief stelt de nieuwe voorzitter zich voor.

EVALUATIERAPPORTAGE MOVE

De tweede evaluatierapportage van het project MOVE, Monitoring Verruiming Westerschelde is verschenen. Doel van dit project is het volgen van de effecten van de verruiming en het evalueren van het bagger-, stort- en zandwinbeleid. Het Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) heeft het onderzoek in opdracht van Rijkswaterstaat directie Zeeland uitgevoerd. Het Schelde InformatieCentrum heeft het rapport via haar website gepubliceerd. Voor meer informatie kunt u zich richten tot dhr. Ben de Winder, Rijkswaterstaat, directie Zeeland, tel. +31(0)118 686394, e-mail: g.b.m.dwinder@dzl.rws.minvenw.nl of mw. Bianca Peters, RIKZ, tel. +31(0)118 672242, e-mail: b.g.t.m.peters@rikz.rws.minvenw.nl.

KADERRICHTLIJN WATER EN SCALDIT

De implementatie van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in het stroomgebied van de Schelde en het project Scaldit, waarin de 'guidance documents' (richtsnoeren) voor die implementatie worden uitgetest, zijn officieel van start. De Provincie Zeeland en Rijkswaterstaat, directie Zeeland brachten in samenwerking met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, DG Water in juni 2003 een 'Plan van Aanpak' voor de eerste fase 2003-2005 uit. Het plan schetst het kader waarbinnen de regionale implementatie van de KRW gestalte krijgt en de uitvoering van het Scalditproject in de schoot van de Internationale Scheldecommissie wordt aangepakt. Het Projectbureau IKS coördineert de bijdrage voor het Nederlandse deel van het Scheldestroomgebied. Voor meer informatie kunt u zich richten tot: het projectbureau via e-mail: jks@dzl.rws.minvenw.nl of contact opnemen met dhr. Hans Hamelink, Projectsecretaris IKS, Provincie Zeeland, tel. 0118-631113, e-mail: jac.hamelink@zeeland.nl of mw. Loes de Jong, Coördinator IKS, Rijkswaterstaat, directie Zeeland, tel. 0118-686402, e-mail: s.a.djong@dzl.rws.minvenw.nl.

Zondagse Moonlight-cruises en hightea-tochten

Alexander de Vries op de brug van zijn schip 'Stad Terneuzen'

De Zeeuwse kranten hebben de afgelopen maanden vol gestaan met nieuws over de plannen en werken van een kleine maar actieve rederij uit Terneuzen. En dat is niet verwonderlijk, want de man achter Rederij Denick, Alexander de Vries, geboren en getogen in Hansweert, houdt niet van stilzitten.

"Ja, ik ben met het water en de Westerschelde opgegroeid. Mijn vader was schipper op de binnenvaart dus vanaf het moment dat ik eigenlijk kon lopen en m'n handen uit de mouwen kon steken heb ik meegevaren met mijn vader als maatje. Toen is het eigenlijk allemaal begonnen, de liefde voor het water en het varen."

SNEL VOLWASSEN

Geboren aan boord leerde hij al vroeg de kneepjes van het vak

en groeide op in het harde mannenwereldje van de scheepvaart.

"Ik was al vroeg volwassen. Wat wil je, als je dag in dag uit met die oude, ervaren scheepslui aan het werk bent. Dat wreekte zich wel toen ik op m'n twaalfde naar het Goese Lyceum ging. Ik vond dat niets, ik had niets met die jongetjes in m'n klas en de hele tijd maar stil moeten zitten en naar een leraar moeten luisteren. Al snel verzon ik van alles om maar niet op school te hoeven zijn."

DENICK

Alexander ruilde zijn middelbare school in voor de lts. Na het afronden van de lts volgde hij de matrozenopleiding op de binnenvaart. Op z'n 21ste had hij al alle papieren om zelfstandig te kunnen gaan varen, z'n Rijnpatent, Radarpatent en ADNRR (voor het vervoer van gevaarlijke stoffen). Een tijdje heeft hij nog op de 'grote vaart' gezeten, als tweede kapitein van een tanker. Maar de binnenwateren en het Schelde-avontuur riepen.

In 1995 hakte hij samen met zijn vrouw Janyck de knoop door en kocht het eerste schip van Rederij Denick.

"Dit was de Denick I, een klein schip waarmee we rondvaarten en kleine feestjes deden. Het was wel erg klein hoor, 50 man en die schuit zat vol. Ik ging ook veel met sportvissers de Ooster- en Westerschelde op. Niet dat ik daar veel mee had, met vissen. Ik wist niet eens wat een vis was, bij wijze van spreken. Dat is ondertussen

wel flink veranderd. Door de natuurvaartochten en die tochtjes met vissers heb ik veel geleerd over wat er in de Ooster- en Westerschelde leeft, groeit en bloeit. Dan ga je zo'n watertje toch anders zien."

Al snel werd de Denick I veel te klein en werd het tweede schip aangekocht, de Denick II. Vijf jaar terug maakte ook deze plaats voor het huidige vlaggenschip, de 'Stad Terneuzen'.

KOUD KUNSTJE

Alexander timmert samen met Janyck flink aan de weg. Zo onderhouden ze het veelbesproken veer tussen Hoedekenskerke en Terneuzen, zetten natuurvaartochten uit vanuit Vlissingen en Breskens en werken aan vaartochten richting Antwerpen, Moonlight-cruises en Hightea-tochten op zondag. Een kop in de Provinciale Zeeuwse Courant trekt de aandacht; 'Showboot keert terug in Breskens'.

"Vroeger deden ze dat met een veerboot, de Showboot. Toen voer de boot uit met toeristen en een orkest en kon men al dansende op de muziek van een live-orkest genieten van een vaartochtje. Een oude Bressiaanse traditie die we graag in ere willen herstellen. Een koud kunstje overigens, want we varen al regelmatig bij Breskens, met toeristische uitstapjes naar het vissersmuseum bijvoorbeeld. De Showboot slaat wel aan, denk ik. Je ziet dat de Westerschelde steeds meer wordt ontdekt als een plek om van te genieten!" (EW)

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse kwartaaluitgave van het Schelde InformatieCentrum. Abonnementen zijn gratis.

De nieuwsbrief valt onder verantwoordelijkheid van de in het Bestuurlijk Overleg Westerschelde participerende organisaties, de Administratie Waterwegen en Zeewezen, AMINAL afdeling Natuur en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Europese Unie LIFE project MARS.

De in de nieuwsbrief gepubliceerde meningen weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het beleid van de participerende organisaties.

SCHELDE INFORMATIECENTRUM

Grenadierweg 31, Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon (0118) 672293
Fax (0118) 651046
E-mail: info@scheldenet.nl
Coördinator: Anja Phernambucq
Telefoon (0118) 672292

Schelde InformatieCentrum op Internet

www.scheldenet.be
www.scheldenet.nl

CORRESPONDENTIEADRES BELGIË

Afdeling Natuur
Copernicuslaan 1 bus 7
2018 Antwerpen
Telefoon (03) 224 62 50
Fax (03) 224 60 87

REDACTIE

Marco de Bakker, Else De Schryver, Anton Feijtel, Willy Garé, Ludo Hemelaer, Pierre Kerstens, Ben Sinke, Ingrid Verbessem en Katrien Weyn

EIND- EN HOOFDREDACTIE

Laurens Vogelesang respectievelijk Bregje Beyst, Ed Stikvoort en Erwin Wondergem

ILLUSTRATIES

Marco de Bakker, De Milieuboot, Projectbureau Wrakopruiming Westerschelde, Scheldefonds, Schelde InformatieCentrum

VORMGEVING EN PRODUCTIE

ADZ, Vlissingen

OPPLAGE

3.000

OVERNAME VAN ARTIKELN

Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding en na toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513